

Михайло Якович
РУДИНСЬКИЙ

(1887–1958)

— археолог,
музеєзнавець і пам'яткоохоронець

Бібліографічний покажчик

ПОЛТАВСЬКИЙ
КРАЄЗНАВЧИЙ
МУЗЕЙ

Полтава, 1993

Управління культури Полтавської обласної державної адміністрації
ПОЛТАВСЬКИЙ ПРАСНАВЧИЙ МУЗЕЙ

МИХАЙЛО ЯКОВИЧ РУДИНСЬКИЙ /1887-1968/

археолог, музеєзнавець і пам'яткознавець

Бібліографічний покажчик

Укладачі СІМОНЕНКО О.В., ШОВКОПЕНКО І.Г.

С. Симоненко
04.08.93

Полтава, 1993

№ 60. Михайло Якович Рудинський - археолог, музеєзнавець і пам'яткоохоронець: Біографічний нарис. /Мислитель Супруненко О.В., з нагоди 100-річчя з дня народження. - Полтава, 1998. - 24с. - /Полтав. краєзнавчий музей/.

СЕРІЯ: "Нагоди Полтавського краєзнавчого музею". - Вип. 1.

У виданні згадані окремі наукові праці та література про створення і творчість знавця відомих археологів, музеєзнавця і пам'яткоохоронця, одного з великих директорів музею М.Я.Рудинського 1887-1988. Також публікується "Автобіографія" вченого.

Для працівників музеїв, археологів, істориків, краєзнавців.

Укладачі:

Супруненко Олександр Борисович,
Бонюк Іван Гаврилович

Художник Суховська І.В.

© Укладання: Супруненко О.В., Бонюк І.Г., 1998

Автобіографія¹

Рудинський Михайло Якович, син земського лікаря, народився в м. Охтирці Харківської губ. /теп. Сумська обл./ в 1887 р., 2 жовтня.

Закінчив Охтирську класичну гімназію /1905/. Поступив до Історико-філологічного Інституту в Петербурзі, звідки перейшов на Історико-філологічний факультет Харківського університету, який закінчив в 1910р. з дипломом першого ступеня і званням кандидата Історико-філологічних наук² /канд. робота "Двісті стоянок неолітичної доби в басейні Дніпра" була зумовлена його археологічними дослідженнями понад р. Ворскла в Охтирському повіті і відкриттям в 1906-1909 рр. ряду неолітичних стоянок, повідомлення про які зроблено на Історико-філологічному товаристві при Харківському університеті в березні 1910р./³.

Протягом 1910-1917 рр., під час викладання в середніх школах, свою науково-дослідну діяльність пов'язував зі школою, з учнями. З особливим ефективністю /це здійснювалося/ в Петербурзі, де в організованому ним гуртку "Кружок изучения Лесного"⁴ до самостійної роботи прийшло кілька талановитих юнаків, згодом соціалістичних вчених /В. Земляков, Г. Сосновський/. За цей період проведені дослідження в околицях Путивля /р. Седм/, Переяслава /узбережжя р. Дніпро навпроти Трахтемирова/, с. Іванове Радомського пов. Київської губ. /р. Тетерев/, м. Охтирки /р. Охтирка/, м. Сум /р. Псел/ і відкрита Тархтєвська стоянка на узбережжі Сестрорєцької затоки /розливу/ під Петербургом⁵. У 1916р. брав участь у розкопках палеолітичної стоянки в Мізній та розвідках околиць с. Парогоїна на Чернігівщині.

Після революції переїхав на Україну /до Полтави/, де взяв участь у конкурсі на заміщення посади зав. Педагогічним бюро Полтавського губернського земства /його Управи/, був залучений на цю роботу /липень 1917р./ . Під час роботи тут редагував журнал "Нова школа", де з'явився ряд організаційних статей: "В справі заснування в Полтаві Історико-філологічного факультету", "Гуртки вивчення рідного краю в школі" та ін.⁶

Після ліквідації земських установ був притягнутий до виконавчої роботи Полтавського Губ. Наробряду /Наросвіт/ і Полтавської Спільни Споживчих товариств, далі - до організації в Полтаві Музею Мистецтва, який і був відкритий ... 01 травня 1919 р.⁷ З ор-

співробітником Центрального музею Полтавщини /осінь 1920р./ ввійшов до складу його співробітників, де спочатку був зав. археологічним відділом⁸, а згодом і директором /осінь 1920-осінь 1924 рр./⁹

На час роботи в музеї припадає поширення дослідів у сфері історії мистецтва та археології. Одним з організаторів Наукового Товариства дослідження й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині, був обраний ученим секретарем Товариства /листопад 1918-вересень 1924 рр./¹⁰, в якому зробив ряд доповідей про наслідки своїх досліджень:

- Архітектурне обличчя Полтави;
- Льв'ячі стоянки неолітичної доби в басейні р.Ворскла;
- Наслідки археологічних досліджень Явеськівської експедиції;
- Чумаки Садір Шепітько;
- Висурсія по Дніпру в Ворсклу в межах Кременчучини та Кобелячини;
- Розкопки в Мечухах;
- Подорож по р.Коломак і розкопки в Кентемірівці; та ін.¹¹

За його ініціативою була проведена комплексна експедиція влітку 1921 р. в с.Явеськи Миргородського р-ну, для всебічного вивчення археології, історії та етнографії округи. Вона складалася з 12 наукових співробітників.

Археологічні дослідження околиць Полтави розпочато ним в 1921р. /стоянка епіпалеолітичного віку на Білій Горі під Полтавою¹², неолітична стоянка в Брусії на Ін./ До участі в дальших своїх дослідках на Полтавщині притягував студентську молодь історико-філологічного факультету /Мечухи, Кентемірівка/¹³

Восени 1924р. переїхав до Києва¹⁴, для праці в АН УРСР та музеях Києва /Історичний музей ім.Т.Шевченка, де був зав. відділом історії первісного суспільства; Лаврський музей, відділ шиття і тканин/. У листопаді 1924 р. обраний дійсним членом Всеукраїнського Археологічного Комітету, а на початку 1925р. ввійшов до складу його Президії як учений секретар ВУАКУ, яком був по 1928р. Водночас був науковим співробітником Кабінету Антропології ВУАН, де завідував секцією історії первісного суспільства. В кінці 1926р. обраний дійсним членом наряду антропології й географії Української Академії Наук /м.Харків/.

Далі одійшов од праці в музеях та ВУАКУ, цілком присвятивши себе роботі в Кабінеті Антропології. Поширивши її на всю територію України, притягнувши до неї периферійних робітників, значно розширив можливість археологічних досліджень. За 10 років ... йому адалося зібрати

в Кабінеті Антропології численні колекції пам'яток історії первісного суспільства на території України, провести дослідження в ряді областей. Крім особистих наїздів на розкопки і розвідки /Поділля, Дніпропетровщина, Київщина, Чернігівщина, Полтавщина, Харківщина - до 30 виїздів/, керував рядом експедицій Наркомосвіти та Академії Наук, головном чином по дослідженню палеолітичних стосюнк на Полтавщині і Чернігівщині.

Найбільші результати має в області вивчення пам'яток палеоліту, епіпалеоліту і раньнеолітичного часу: ствердження своєрідності пост-оріньянських проявів на Україні, продиітованих підзем; відкриття західно-подільської палеолітичної провінції, яке стимулювало вивчення палеоліту в Західній Україні; відкриття Пушкарівського палеолітичного місцевонаходження; постановка питання про можливість відкриття "докремінного" горизонту в історії використання каменю первісною людиною та ряд ін. проблем.

В 1931-1933рр. викладав історію первісного суспільства і працював з аспірантами в Українському Інституті Матеріальної культури /м.Харків/ та ІВМТ ВУАН /м.Київ/.

Наслідки проведення дослідів опубліковані у виданнях Полтавського, Дніпропетровського, Київських музеїв, у працях ВУАКУ, Записках ВУАН. Редактор двох випусків КЗ ВУАКУ та 4 томів "Антропології" /1928-1931/.

У зв'язку зі зміною керівництва в Наркомосвіті УРСР в 1933р., робота НКО та підвідомчої йому ВУАН була переглянута і реорганізована. Після перевірки штатного складу ІВМТ АН УРСР був вилучений у склад керівного персоналу реорганізованого Інституту /січень 1934р./ В середині травня 1934р. Київським областним ЦВУ був висланий /підкресл. автором/ із Києва в Сев.Край [так у рукописі, - О.С.] на три роки. Відбувши ерок висилки /м.Красноборськ, тепер Архангельської обл., в околицях якого ним було зроблено цілком для археології Півночі відкриття раньнеолітичної стоянки на р.Лябла/, переїхав до Вологди /січень 1938р./, де працював в Облспоконспіцації, а в кінці 1940р., за клопотанням обласного музею, перейшов на роботу в Вологодський краєзнавчий музей. Тут провів три дослідних експедиції, що дали значні матеріали для вивчення неолітичної доби в басейнах рр.Сухони та Ега.

У 1944р. запрошений до праці в ІА АН УРСР і восени 1944р. переїхав до Києва. Зараз працює як ст.науковий співробітник і Вищий секретар Інституту. Починаючи з 1945р. веде дослідження в полі: на Поділлі, Дніпропетровщині та Полтавщині. Підготував до друку ряд нау-

кових робіт, працює над посібником "Техніка обробки каменю за кам'яної доби" і опрацьовує матеріали своїх дослідів¹⁵.

25.XI.47

У квітні 1948р. представив на здобуття наукового ступеня кандидата історичних наук роботу "Дослідження і матеріали по археології УРСР", за яку йому присвоєно докторський ступінь. Зараз працює ст.науковим співробітником відділу археології первісного суспільства Інституту археології.

07.02.51

М.Рудинський

До наведеного вище слід додати, що з 1953р. М.Я.Рудинський - зав.відділом археології первісного суспільства ІА АН УРСР. Він ініціатор видання та член редколегії ряду випусків "Археологічних пам'яток УРСР" і "КСИА АН УРСР". Польові сезони 1950-х рр. вчений проводить на унікальній пам'ятці первісного мистецтва та ідеології - Кам'яні Могили під Мелітополем, публікації петрогліфічного комплексу якої присвячені останні роботи вченого. Кам'яна Могила збережена для нащадків саме за ініціативи М.Я.Рудинського.

Помер дослідник 23 червня 1988р. Похований на головній алеї Байкового кладовища, де над його могилою стоїть сиромія гранітна стела з написом: "Михайло Рудинський - археолог".

* * *

Покажчик змісту поданий за хронологічним порядком їх виходу в світ: опис наукових праць археолога, музеєзнавця та пам'яткоохоронця, окремий розділ з переліком найголовніших робіт про життя і науковий шлях вченого, допоміжні покажчики.

* * *

Наукові праці М.Я.Рудинського

1919

1. Архітектурне обличчя Полтави: Рис.Романковського Ф. - Полтава: накладом газ. "Рідне слово", 1919. - 36с.: Іл.
Попередній друк: Рідне слово.-Полтава.-1919.- 13 серп./26 серп./- # 15. - С.2-3; 21 серп./3 верес./-# 21. - С.2-3.
Передрук:Репронт.вид. /Передмова Вайнгорта Л.С.,Супруненко О.В.- Полтава: Метоп, 1992. - 48с.: Іл.
Рец.:Євдок Ф.//Книгяр:Літопис українського письменства.- у Києві:Час,1919. - Ч.1-3. - С.41-42.
Таранушенко С.//Українське наукове товариство:36,семіції мистецтв.-у Києві:Держ.вид-во,1921.- 5.-С.121-125.
Відгук:Косденко Вадим. Архітектурне обличчя Полтави в минулому, або Перечитуючи Михайла Рудинського.//МІ.-Полтава.-1990.- 3 жовтня. - # 130 /5131/. - С.8: Іл.; 4 листопада.-# 131 /5132/- С.4. Передрук: Гомін.-Полтава.-1990. - # 3. - Зонтень.-С. 7-8.
2. Демні стоянці неолітичної доби з побереззя р.Ворскла.//Хтирський повіт на Харківщині.//ЗНТ. - Полтава,1919. - Вып.1. - С.79-94: Іл. - Рец. фр.
3. Зігфрід: Перша частина "Пісні про Нібелунгі"./Перекл. укр. - Полтава,1919. - 12с.: Іл.
4. М.Ярошенко: Мистя і творчість.-Полтава,1919.-12с.: Іл. - На титулі: М.Р.
Рец.:Євдок Ф.// Книгяр:Літопис українського письменства.- у Києві: Час,1920. - Ч.1-3. - Критика і бібліогр. -С.65-66.

1920

5. Музей мистецтва: Коротенький провідник.-Полтава,1919.-24с. - Без. підл.

1921

6. Ясні зорі: Книжка для читання дітей на перших уроках навчання в трудовій школі. Зима. - Вид.2-е,змінене. - Харків.-Харків;Полтава: Всеукр.держ. вид-во,1921. - 74с.: Іл.

1926

7. Коротке звідомлення за діяльність Всеукраїнського Археологічного

- комітету при УАН в галузі археологічних дослідів у р.1925.// КЗ ВУАН за 1925 рік. - К., ВУАН, 1926. - С.3-11.
8. Передісторичні розшуки на Північно-Східній Чернігівщині. // Там само. - С.13-32: Іл. - Рез. фр.
9. Знахідки в околицях Трахтемирова. // Там само. - С.100-102: Іл.
10. Матеріали до вивчення неолітичної доби сточища р.Ворскли: Станція в урочищі Віла Гора під Полтавою. - К.: Вид-во УАН, 1926. - 15с.: Іл. - Рез. фр.
- 1927
11. Археологічні дослідження року 1926. // КЗ ВУАН за 1926 рік. - К.: ВУАН, 1927. - С.7-16.
12. Смічка. // Там само. - С.118-122: Іл. - Рез. фр.
13. Дослідження на Кам'яничині. // Там само. - С.123-143: Іл. - Рез. фр.
14. Дослідження на Полтавщині: Климівка. Розшуки на Кременчуччині. // Там само. - С.144-153: Іл. - Рез. фр.
15. З приводу годивання роботи Томірової в Картинній галереї Полтавського музею. // Український музей. - К., 1927. - 36.т. - С.121-125: Іл. - Рез. фр.
16. Кварцитові вироби в інвентарі пізньонеолітичних станцій на Україні. // Записки Іст.-філ. відд. ВУАН. - К., 1927. - № 51. - С.264-285: Іл. - Рез. фр.
- 1928
17. Археологічні збірки Полтавського музею. // Збірки, присвячені 35-річчю Музею. - Полтава, 1928. - Т.1. - С.29-62: Іл. - Рез. фр.
18. Нізьяка попередніх зауважень [до матеріалів до вивчення передмікенської культури на Україні]. // Антропологія. - К., 1928. - № 1. - С.3-8.
19. З приводу знахідки в м. Куряві на Придніпров'ї. // Там само. - С.65-72: Іл. - Рез. фр. - Разом з Вороним А.
20. До питання про культуру "мезолітичної" доби на Україні. // Там само. - С.73-94: Іл. - Рез. фр.

11. Кам'янки Лоханського острова. // Там само. - С.143-168: Іл. - Рез. фр.
- 1929
22. Археологічна розвідка на Дніпральстані: / Нічмаський могильник. // Зб. Дніпропетровського крайового історико-археологічного музею. - Дніпропетровськ, 1929. - 36.т. - С.45-60: Іл.
23. З матеріалів до вивчення передісторії Поділля. // Антропологія. - К., 1929. - № 2. - С.152-191: Іл. - Рез. фр.
24. Дослідження в Куряві. // Там само. - С.140-151: Іл. - Рез. фр.
25. Старо-Орлянський скарб неолітичної доби. // Там само. - С.261-266: Іл. - Рез. фр.
- 1930
26. До питання про палеолітичну знахідку в с. Шаповалівці на Контішчині. // Четвертинний період. - К., 1930. - Вип. 1/2. - С.37-42. - Рез. нім.
27. Курява: Справоздання за розкопки р. 1929. // Антропологія. - К., 1930. - № 3. - С.98-122: Іл. - Рез. фр.
28. Мар'янівська станція: / З матеріалів експедиції понад Сеймом. // Там само. - С.175-190: Іл. - Рез. фр.
29. Півнігородський вияв культури мальованої кераміки: З повідомлення про наслідки дослідного сезону р. 1929. // Там само. - С.235-259: Іл. - Рез. фр.
30. Доісторичне минуле Києва. // Київ: Провідник. - К., 1930. - С.21-43: Іл.
31. Кантемирівські могили римської доби. // Записки ВУАН. - К., 1930. - Т.4. - С.127-158: Іл. - Рез. фр.
- 1931
32. Деякі підсумки та ближні завдання палеонтологічних вивчень в межах УРСР: Палеоліт, Епіпалеоліт, Ранній неоліт. // Антропологія. - К., 1931. - № 4. - С.145-184: Іл. - Рез. фр.

33. Les trouvailles paléolithiques d'Ozarynci. // *Kniega pam. Demetrykiewicza. - Poznan, 1931.*

34. Редегування: Мізин І: Визначені серії кістяних виробів Мізинської палеолітичної стоянці в освітленні Ф.Вовка: / Виставка "Мізинська палеолітична стоянця в новій палеолітичній знахідки на території УРСР": Короткий провідник. - К.: ВУАН, 1931. - 66с.: Іл.

1932

35. Die derzeitige Sachlage betreffend paläolithologischen Studien in der Ukr.SSR. // *Четвергінський період. - К., 1932. - Вип. 4. - С.79-82.*

1946

36. Археологічні дослідки на Україні. // *Радянська Україна. - 1946. - 15 травня. - С.4.*

37. Археологічні дослідження на Полтавщині. // *ЗП. - 1946. - 7 липня. - С.4.*

Розкопки курганів скіфського часу біля с.Мачуха під Полтавою.

1947

38. Пушкари: Матеріали к истории изучения палеолитических стоянок у с.Пушкари Новгород-Северского района на Черниговщине. // *СА. - 1947. - Т.IX. - С.171-198: ил. - Рез. фр.*

39. Пушкарівський палеолітичний постій і його місце в українському палеоліті. // *Археологія. - К., 1947. - Т.I. - С.7-22: Іл. - Рез. фр.*

1949

40. Мачухська експедиція Інституту археології в 1946 р. // *АП УРСР. - К., 1949. - Т.2. - С.53-79: Іл. - Рез.рос.*

41. Стоянки з мікролітичним інвентарем на острові Кізелевому: / Пороги. // Там само. - С.264-274: Іл. - Рез.рос.

42. З матеріалів Дністрянської експедиції 1945 р.: Палеолітичні стоянки Сокол, Китайгород, Молочківці. // Там само. - С.299-314: Іл. - Рез.рос.

1952

43. Дубно-Кременецька палеолітична експедиція: / Денні спостереження. // *АП УРСР. - К., 1952. - Т.4. - С.143-154: Іл. - Рез.рос.*

44. Каменная Могила: / Предварительное сообщение о работах 1951г. // *КСИА АН УССР. - К., 1952. - Вып.1. - С.21-31: ил.*

1953

45. Каменная Могила. // *КСИА АН УССР. - К., 1953. - Вып.2. - С.69-71. 1954*

46. Иван Федорович Левачик [Некролог]. // *КСИА АН УССР. - К., 1954. - Вып.3. - С.106-108: портрет.*

1955

47. Возникшие позднеолитические могильники: / К вопросу об оформлении могильников мернопольского типа. // *КСИА АН УССР. - К., 1955. - Вып.4. - С.147-151: ил.*

48. К вопросу о наскальных изображениях Каменной Могилы. // *КСИА АН УССР. - К., 1955. - Вып.5. - С.64-70: ил.*

1956

49. Перший Возниканий пізньолітичний могильник. // *АП УРСР. - К., 1956. - Т.6. - С.154-161: Іл.*

50. Логорілля: / З матеріалів Середньодеснянської експедиції 1949 р. // Там само. - С.163-171: Іл.

© 1957

51. Петрогліфічний комплекс Каменної Могилы. // *КСИА АН УССР. - К., 1957. - Вып.7. - С.20-31: ил.*

52. Нариси стародавньої історії Української РСР. - К.: Вид-во АН УРСР, 1957. - 632с.: Іл. - У складі кол.авт.

1959

53. К вопросу о древнепалеолитических орудиях из кварцита. // *КСИЭМК. - К., 1959. - Вып.73. - С.126-132: ил.*

1961

54. Каменная Могила: / Корпус наскальных рисунків. - К.: Вид-во АН

УРСР, 1961. - 14с.: іл.

1988

55. Лист до З.Бролової. // ПУ. - 1988. - № 3. - С. 22-23.

1991

56. 3 листи до Наркомату освіти республіки, Головного освіти, Наукового комітету, ВУАН та Полтавського губпарткому з питання охорони Покровської церкви в Полтаві від 5 лютого 1923 р. // Репресоане краєзнавство. - К.: Рідний край, 1991. - С. 368-370. - № 12.

1992

57. Лист до Обласного виконавчого комітету Рад депутатів трудящих Полтавщини від 28 січня 1946 р. / Публ. Мокляк В.О. // АЗ ПЕМ. - Полтава, 1992. - Вип. 1. - С. 16.

Редагування

58. Ред.: Шонкопляс І.Г. Археологічні дослідження на Україні / 1917-1957. - К.: Вид-во АН УРСР, 1957. - 424с.: іл.

ЛІТЕРАТУРА ПРО ЖИТТЯ І ДІЯЛЬНІСТЬ М.Я.РУДИНСЬКОГО

1. Аббасов А.М. Роль Губкоміса в створенні краєведчих музеїв Полтавщини. // 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею: М-ли хімії. наук. конф. - Історія музею. Колекції. Питання експозиційної роботи. Полтава, 1992. - Частина перша. - С. 40-42.
2. Археологія Української СР. - К.: Наук. думка, 1985. - Т. 1. - С. 66-70, 94, 111, 178, 181, 185-186. - Портрет: С. 111.
3. Археологія Української СР. - К.: Наук. думка, 1971. - Т. 1. - С. 65, 73, 80, 104, 112, 137, 141, 142, 144-145, 146.
4. Бабенко Л.Л. Історико-краєзнавчі дослідження в діяльності Полтавського краєзнавчого товариства. // 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею: М-ли хімії. наук. конф. - Краєзнавство Полтавщини. - Полтава, 1991. - Частина третя. - С. 7-9.
5. Бадалева В.І. Дослідження пам'ятників кам'яного віку біля с. Пушкарі на Чернігівщині. // Друга Чернігівська обл. наук. конф. з історичн. краєзнавства: / ТЛ. - Чернігів, Ніжин, 1988. - Вип. II. - С. 3-4.
6. Бадалева В.І., Чернісова М.В. Перше поселення людини в Новгород-Северському Поліссі. // Новгород-Северському - 1000 лет: ТЛ обл. н.-

- пр. конф. - Чернігів, Новгород-Северський, 1986. - С. 5.
7. Березинська С.С. О виласе М.Я. Рудинського в изучение эпохи бронзы. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинского: / ТДС. - Полтава, 1987. - С. 19-20.
  8. Білоус Г.П., Литвиненко В.І. Музейне будівництво на Полтавщині / 1917-1988 рр. // ТЛІ першої Полтавської наук. конф. з істор. краєзнавства. - Полтава, 1989. - С. 81-83.
  9. Бодисковский П.И. Палеолит Украины: Историко-археологические очерки. - М., Л.: Изд-во АН СССР, 1963. - МЛ. - № 40. - С. 22, 179-180, 222, 238, 247, 273-274, 291, 309, 385-391.
  10. Вацарго Л., Сирименко О. Про книгу та її автора. // Рудинський М.Я. Архітектурне обличчя Полтави. - Вид. 2-е, репр. - Полтава: Метоп, 1992. - С. 8-11. - Портрет: С. 1.
  11. Гавриш Н.А. Проблема происхождения племён раннего железного века лесостепного Запорожского Левобережья в работах М.Я. Рудинского. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинского: / ТДС. - Полтава, 1987. - С. 28-29.
  12. Гавриленко І.М. Дослідження мезоліту та неоліту в межріччі Сули і Борскли: / Довоєний період. // ТЛІ першої Полтавської наук. конф. з істор. краєзнавства. - Полтава, 1989. - С. 100-101.
  13. Гензинг В.Д. Очерки по истории Советской археологии. - К.: Наук. думка, 1982. - С. 36, 216.
  14. Гладиш Н.В. Вклад М.Я. Рудинского в изучение памятников архитектуры Полтава. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинского: / ТДС. - Полтава, 1987. - С. 12-13.
  15. Гороховский Е.Д. Кентавровские курганы на Полтавщине и проблема древностей раннегуннского периода на юге Восточной Европы. // МИАП: [Пера.] обл. н.-пр. семінар: / ТДС. - Полтава, 1988. - С. 18-19.
  16. Гороховский Е.Д. Сарматское погребение в Новых Санжарах на Полтавщине. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинского: / ТДС. - Полтава, 1987. - С. 56-59.
  17. [Граб В.І.] Про реабілітацію М.Я. Рудинського. // Події, пригоди, факти. - Полтава: Астрел, 1990. - № 2. - Червень. - С. 5. - Без підп.
  18. Граб В.І. Справа М.Я. Рудинського. // Полтавський краєзнавчий: Сторінки історії та колекції. - Полтава, 1991. - С. 76-83.
  19. Граб В.І., Супруненко О.Б. Археолог Олександр Тактаї. - Полтава, 1991. - С. 10-21.
  20. Граб В.І., Супруненко О.Б. Доля М.Я. Рудинського. // Археологія. - 1992. - № 4. - С. 89-96. : іл.

31. Гусликов Н.В. Развитие археологических исследований на территории Вологодской области. // Историкогеография и источниковедение истории северного крестьянства СССР: Северн. археограф. сб. - Вологда, 1978. - Вып. IV. - С. 17-20.
32. Даниленко В.М. Кам"яна Могила. - К.: Наук. думка, 1986. - С. 3, 8-9.
33. Даниленко В.М. М.Я. Рудинський [Некролог]. // СА. - М., 1959. - № 4. - С. 329: портрет.
34. Кальной Д.П. Полтава и М.Я. Рудинський. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С. 3-4.
35. Карышев В. Научная экспедиция в м. Яреськи. // Вісті / Известия / Полт. Губ. Викон. Рад роб., селянськ. та червоноарм. деп. і Полт. Губ. Ному. К. П. / 6 / У. - 1922. - № 4 / 453 / . - 5 січня. - С. 2.
36. Ковалівка Н.Ф. Днепропетровская археологическая экспедиция Наркомпроса УССР 1927-1932 гг.: Автореф. дис. ... канд. ист. наук. - Днепропетровск, 1971. - С. 5, 8, 11.
37. Ковалівка Н.Ф. Обзор архивных источников по истории создания и деятельности Днепропетровской археологической экспедиции. / 1927-1932 / // Вопросы историкогеографии и источниковедения всеобщей истории. - Днепропетровск, 1970. - С. 121-136.
38. Ковалівка Н.Ф. Участие М.Я. Рудинського в организации и работах Днепропетровской 1927-1932 гг. экспедиции. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С. 17-18.
39. Коваленко В.П., Волыник В.К. Памятники археологии Черниговщины. // М-лы к Своду памятников истории и культуры народов СССР по Украинской ССР, Черниговская область. - К., 1966. - Вып. 4. - С. 13-15, 18.
40. Ковпаненко Г.Т. Курганы поблизу с. Мачухи на Полтавщині: / За матеріалами М.Я. Рудинського / // Археологія. - К.: Наук. думка, 1970. - Т. XXIV. - С. 146-170: Іл.
41. Колыда В., Супруненко С. Дослідник найдавнішого мислючого. // ОК. - 1987. - № 9. - С. 10.
42. Кончал Е. Кто спас кочубевские сокровища? // Вокруг света. - Ч., 1985. - № 10. - С. 20-22: ил.
43. Корошенко В.В. Невідомі документи з історії Полтавського краєзнавчого музею у Державному архіві Полтавської області. // Полтавський краєзнавчий: сторінки історії та колекції. - Полтава, 1991. - С. 71-75.
44. Кот С.И. Первый на Украине: / К образованию ВУКОВИСа / // Историческое краеведение в СССР: Вопросы теории и практики. - К., 1991. - С. 269-271.

35. Кулатова И. / Без назв. / // СМ. - М., 1987. - № 5. - С. 69.
Повідомлення про конференцію, присвячену 100-річчю з дня народження М.Я. Рудинського.
36. Кулатова И.Н., Супруненко А.Б. М.Я. Рудинський и Полтавский краеведческий музей. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С. 10-12.
37. Макаренко Д.Ф. Никола Смелянович Макаренко. - К.: Наук. думка, 1992. - С. 34, 42, 55, 56, 147.
38. Махно Е.В. "Михайло Рудинський - археолог". // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С. 6-8.
39. Махно Е.В. О некоторых фактах из истории исследования прошлого Полтавщины. // ОИПАИ: [Перв.] обл. н.-пр. семинар: /ТДС. - Полтава, 1988. - С. 44-46.
40. Михайлов Б.Д. Каменная Могила: Путеводитель. - 2-е изд., доп. - Днепропетровск: Промінь, 1979. - С. 8, 16, 18, 20-22. - Рос., нім., англ. мови.
41. Михайлов Б.Д. Каменная Могила: Путеводитель. - Днепропетровск: Промінь, 1986. - С. 5, 12, 15, 18, 30, 33. - Рос., англ. мови.
42. Монгайт А.Л. Археология в СССР. - М.: Изд-во АН СССР, 1955. - С. 71, 72, 314, 401.
43. Нестуля О.О. Незомий дослідник пам'яток України / М.Я. Рудинський / // Репресоване краєзнавство. - К.: Рідний край, 1991. - С. 273-278.
44. Нестуля О.О. Охорона пам'яток історії та культури. 1921-1926 рр. // Охорона, використання та пропаганда пам'яток історії та культури в Українській РСР. - К., 1989. - Частина друга. - 171с.
45. Нестуля О.О. Перші кроки в діяльності пам'яткоохоронних органів. 1917-1920 рр. // Там само. - Частина перша. - С. 51, 55-56, 114, 125.
46. Нестуля О.О. Роль музеїв в охороні пам'яток історії і культури Радянської України в період з 1919 року до початку 30-х років. // Завдання краєзнавства у дослідженні і популяризації пам'яток історії і культури. - К., 1991. - С. 70-82.
47. Нестуля О.О. Центральний пролетарський музей Полтавщини і охорона пам'яток краю в першій половині 20-х років. // 100-річчя Полтавського краєзнавчого музею: М-ли між. наук. конф. - Полтава, 1992. - Частина перша. - С. 42-46.
48. Никитинский И.Ф. М.Я. Рудинський на Вологодской Севере. // Обл. н.-пр. конф., посвящ. 100-летию со дня рожд. М.Я. Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С. 21-22.
- 48а. Николаев В.Ф. Из истории Полтавского краеведческого музея: Воспоминания. / Под. ред. Супруненко А.Б. - Полтава, 1991. - С. 9-27.

49. Приякин А.Д. История советской археологии /1917-середины 30-х гг./.-Воронеж:Изд-во ВУ, 1986. - С.33,87,88,153,157,158,159,160,170,239,258,260.
50. 50 лет Института археологии АН УССР./Артемченко И.И. и др.-К.:Наука, думка, 1984. - С.14,16,30,32,109,113-114.
51. Ротач П.Д. Література Полтавщини: М-ли до українського діблїографічного словника.//Архіви України. - 1967.-# 3.
52. Ротач П. "Усе, що вага у дорогу".//ПМ.-1986.-# 3.-С.21-22: Іл.
53. Рудинские В.Я. в М.Я.Археолог М.Я.Рудинский?//Краеведческие записки. - Ахтырка:Ахтыр. краеведч. музей, 1962. - Вып. В.-С.82-89. -Переводчи: АЗ ПСН. - Полтава, 1962. - Вып. I. - С.9-14.
54. Рудинський Михайло Якович.//УРЕС.-Вид.2-е.-К.:УРЕ, 1967.-Т.3. - С.137.
55. Рудинський Михайло Якович.//УРЕ. - Вид.2-е.-К.:УРЕ, 1963.-Т.9.-С.506.
56. Рудинський Михайло Якович.//УРЕ. - Вид.1-е.-К.:УРЕ, 1963.-Т.12. - С.422.
57. Самобленко О.П., Гершович В.Я. Прізвище Михайла Рудинського "Архітектурне обличчя Полтава" як джерело зв'язання історії культурних споруд міста.//Релігійні традиції в духовному відродженні України: М-ли Всеукр. конф. - Полтава, 1992.-С.111-112.
58. Савицький К.В. М.Я.Рудинський і проблеми виділення історико-культурних регіонів в південно-західній Україні.// ОМІАВ:Второю обл.м.-пр. семінар: /ТДС. - Полтава, 1989.-С.12-13.
59. Сивилінік Г.А. Етнографічні музеї України: Становлення і розвиток. - К.:Наука, думка, 1989. - С.149.
60. 100 років Полтавському краєзнавчому музею:Наук. чит.:/ТД, катал. шкіль. виставок.-Полтава, 1991. - С.26-27,29.-Портрет:С.27.
61. Супруненко А.Е. Археологічне дослідження Полтавського краєведческого музею в перші роки советської влади.//Обл.н.-пр. конф., посвящ. 100-літтю со дня рожд.М.Я.Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С.14-16.
62. Супруненко А.Е. Археологічне дослідження Полтавського краєведческого музею / в 100-літтю со дня заснування.//АМІ. -Полтава, 1990. - С.16-19.
63. Супруненко А.Е. Археологічні пам'ятники Карловоградського району Полтавської області:Каталог. - Полтава, 1990.-С.3-4,16-20.
64. Супруненко О.Е. Видання діяльність музею за 100 років.//Видання Полтавського краєзнавчого музею за 100 років:Бібліографічний покажчик. - Полтава, 1991. - С.4.

- Прізвище М.Я.Рудинського, видані музею: С.17-19.
65. Супруненко О. Дослідження надгробків минулого Полтавщини: /до 100-річчя з дня народження М.Я.Рудинського.//КМ. -Полтава.- 1987. - 26 березня. - С.4.
66. Супруненко А.Е. Конференція, посвящена 100-літтю со дня народження М.Я.Рудинського /Полтава, 1987.//СА. - М., 1989. - # 3. - С.284-285.
67. Супруненко А.Е. М.Я.Рудинський - організатор охорони і дослідження пам'яток історії і культури на Полтавщині.//Перв. Всесоюз. науч. конф. по історич. краєзнавству: / ТДС. - К., 1987. - С.285-287.
68. Супруненко О.Е. Полтавський краєзнавчий музей як науковий осередок.// 100 років Полтавському краєзнавчому музею:Наук. чит.:/ТД, катал. шкіль. виставок.-Полтава, 1991. - С.7-9.
69. Теранушенко С. Рудинський як мистецтвознавець.//ПМ.-1988.-#3.-С.20-21.
70. Титова Е.Н. М.Я.Рудинський - дослідник нескількох зображень с Кам'яної Могили.//Обл.н.-пр. конф., посвящ. 100-літтю со дня рожд. М.Я.Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987.-С.23-25.
71. Тодов Г.Н. Історія вивчення археологічних пам'яток в Запорізькій області: Метод. реком. - Запоріжжя, 1989. - С.8.
72. Триванко О.Е. Фонд М.Я.Рудинського в Научном архиві ІА АН УССР.// Обл.н.-пр. конф., посвящ. 100-літтю со дня рожд. М.Я.Рудинського: / ТДС. - Полтава, 1987. - С.26-28.
73. Шарафутдінов І.Н. М.Я.Рудинський - археолог і педагог.//Там само. - С.8-10.
74. Повкопляс Г.М. Колекції матеріалів з археологічних досліджень М.Я.Рудинського в Державному історичному музеї УРСР.//Актуальні проблеми фондової роботи музеїв: Тем.зб.н.пр. - К., 1988.-С.32-38.
75. Повкопляс І.Г. Археологічні дослідження на Україні /1917-1957. - К.:Вид-во АН УРСР, 1967.-С.40,43,48,52-53,56,63,67,74-78,81-82,84,88,99,104,132,172-173,209,410.
76. Повкопляс І.Г. Михайл Якович Рудинський.//Обл.н.-пр. конф., посвящ. 100-літтю со дня рожд. М.Я.Рудинського: /ТДС. - Полтава, 1987. - С.4-6.
77. Повкопляс І.Г. М.Я.Рудинський: /1887-1958.//ІА АН УССР.-К., 1959. - Вып. V. - С.175-177. - Портрет:С.175. - Список праць: С.177-178.
78. Повкопляс І.Г. Розвиток радянської археології на Україні /1917-1966.//Бібліографіч. - К.:Наука, думка, 1969. - С.ХV-ХХІ, ХХІ-ХХІІ, ХХІХ, 332.
79. Полтавщина. Енциклопедичний довідник.-К.:Укр. енциклоп., 1992.-С.636, 637, 760.

ДОПОМІЖНІ ПОКАЗЧЕВИ
а/ Географічний

Віла Горь, ур. - С.8	Полісся - 12
Вовніги - 11	Полтава, м. - 7, 8, 12, 13-14, 16, 17
Вологда, м. - 15	Полтавська обл. - 14
Вологодська обл. - 14	Полтавщина - 8, 10, 12-16, 17
Ворскла, р. - 7, 8, 13	Поліггород, с. - 9
Дніпрогес - 9, 14	Придніччя - 8
Дністр, р. - 10	Пушкарі, с. - 10, 12
Дубно, м. - 11	Сейм, р. - 9
Зуравка, с. - 8, 9	Смілька, с. - 8
Запоріжжя - 17	Сокіл, ур. - 10
Кам'яна Могила, ур. - 11, 14, 15, 17	СССР - 15
Кам'янецьчина - 8	Старий Орлик, с. - 9
Кантемирівка, с. - 9, 13	Сула, р. - 13
Керківський р-н - 16	Східна Європа - 13
Кізілевий, с. - 10	Трахтемирів, смт. - 8
Кічкас, ур. - 9	Україна - 8, 10, 12-16, 17
Київ, м. - 9	УРСР - 9, 10-12, 15, 16
Китайгород, с. - 10	Харківщина - 7
Кливівка, с. - 8	Чернігівщина - 8, 10, 12, 14
Колчківці, с. - 10	Шаломалівка, с. - 9
Конотопщина - 9	Яреськи, с. - 14
Кременчуччина - 8	
Лоханський, с. - 9	
Мар'янівка, с. - 9	
Мачухи, с. - 10, 14	
Мізань, с. - 10	
Новгород-Сіверський, м. - 12	
Нові Санжари, смт. - 13	
Озарки, с. - 10	
Східирський пов. - 7	
Погорлівка, с. - 11	
Поділля - 9	
Познань, м. - 10	

б/ Імения

Аббасов А.М. - 12	Култова І.М. - 15
Артемюк І.І. - 16	Левинський І.Д. - 11
Бабенко Л.Л. - 12	Литвиненко В.І. - 13
Беллава В.І. - 12	Макаренко Д.С. - 15
Березанська С.С. - 13	Макаренко М.О. - 15
Білоус Г.П. - 13	Марісова І.В. - 12
Борисковський П.Р. - 13	Махно С.В. - 15
Вайнгорт Л.С. - 7, 13	Михайлов В.Д. - 15
Вояк Ф.К. - 10	Мошля В.О. - 12
Воляник В.К. - 14	Монгайт О.М. - 15
Воронов А. - 8	Нестуля О.О. - 15
Гавриленко І.М. - 13	Нібелунги - 7
Гавриш П.Я. - 13	Нікітінський І.Д. - 15
Гашінт В.Д. - 13	Прахін О.Д. - 16
Гладиш К.В. - 13	Роханівський Ф.О. - 7
Гороховський Б.Л. - 13	Ротач П.П. - 16
Горошочок В.Я. - 16	Рудинська Є.Я. - 16
Греб В.І. - 13	Рудинська М.Я. - 16
Гуслястов М.В. - 14	Самойленко О.П. - 16
Даниленко В.М. - 14	Саломінов І.В. - 16
Зігурід - 7	Скрипник Г.А. - 16
Ерст Ф. - 7	Супруненко О.В. - 7, 13, 14-17
Кальний Д.П. - 14	Таранушенко С. - 7, 17
Карпов В. - 14	Тихтав О.К. - 13
Ковальова І.Д. - 14	Тітова О.М. - 17
Коваленко В.П. - 14	Тоцев Г.М. - 17
Ковпаненко Г.Т. - 14	Франко О.О. - 17
Коліда П.В. - 14	Фролова З. - 12
Кончик С. - 14	Парафудінова І.М. - 17
Коротенко В.В. - 14	Понкоплас Г.М. - 17
Костенко В. - 7	Понкоплас І.Г. - 12, 17
Кот С.І. - 14	Ярошенко М. - 7

ПРИКЛАДИ

1. "Автобіографія" публікується за двома рукописами: Науковий архів ІА АН України. - Ф.10. - Од.зб.60. - 25.II.1947р. - 8в.; 7.02.1951р. - 4в. - Копія оригіналу збережена.
2. Обробка матеріалів, зібраних у Попорські, проводилася в березні 1910 р. в Музеї спадщиностей і вистончанні мистецтва Харківського університету. В стінах університету М.Я.Рудинський спілкувався з групою харківських археологів - Д.Баталієм, П.Трайльським, О.Покровським, а особливо з О.Мадоровським, знайомство з яким переросло у дружбу і багаторічне співробітництво. Колекції розвідок потрапили до Полтавського краєзнавчого музею та Національного Музею Історії України.
Кандидатську дисертацію М.Я.Рудинському довелося захистити вдруге вже після 1948р.
3. Частина роботи надрукована в Полтаві та Києві. Див. № 2 на с.7, № 10 на с.8.
4. "Кружок вчення Лесого" працював під керівництвом М.Я.Рудинського у Петроградському Комерційному училищі в 1915-1917 рр.
5. Цей період досліджень відзначений знайомством із М.Вілінівським, В.Даниленком, В.Ласкоронським, К.Мальком-Антоновичем /Київ/ та О.Спіциним, М.Макаренком і Ф.Волжанин та його учнями /Петроград/.
6. На час публікації показавши ці статті вивчити не вдалося, як і кілька публікацій М.Я.Рудинського у газеті "Рідне слово" /Полтава/.
7. Про Історію створення Музею Мистецтв - сучасного Полтавського художнього музею Існує досить детальна робота, що належить перу сестри і спадкоємиці М.Я.Рудинського Г.Я.Рудинській /Солідарність/ "До Історії створення Полтавського художнього музею" /Науковий збірник Полтавського художнього музею/, яку у найближчій час буде оприлюднено в одному з видань Полтавського краєзнавчого музею.
8. Дякуючи М.Я.Рудинській виконував обов'язки заступника директора музею, а в грудні 1920р. - впродовж роки і директора.
9. Керував Центральним Пролетарським Музеєм Полтавщини вчені у 1922-1924 рр.
10. Легальніше про це див.: [Рудинська Г.Я., Рудинський М.Я., Лепотен В.О.] Засідання Українського Наукового Товариства дослідження й охорони пам'яток старовини та мистецтва на Полтавщині. //ЗНТГ. - Полтава, 1919. - Вип. I. - С. XI-XII. Наведена публікація

- протоколів засідань Товариства є це однією науковою працею М.Я.Рудинського, хоча за таку він її не вважав. Протоколи опубліковані на с. XI-XVI без підписів.
11. [Лепотен В.О.] Про життя та діяльність Полтавського Наукового при ЗАН Товариства за минулі роки 1891-1927. //Збірник Полтавського Наукового при ЗАН Української Академії Наук Товариства. - Полтава, 1928. - Вип. II. - С. VI-X. Зазначені наступні доповіді та повідомлення М.Я.Рудинського:
    - ВУКСИМУ і Харківській музеї /22-25.06.1921/;
    - Неолітичні статії на Білій Горі під Полтавою /29 - 17.07.1921/;
    - "Ресми та їх околиці" в історико-археологічному відділенні /30 - 18.12.1921/;
    - Східні Республіки, чуми / 34 - 22.01.1922/;
    - Результати екскурсії в Кременчуцький та Кобеляцький повіти /45-17.12.1922/;
    - Про збирання матеріалів про Шевченка на Полтавщині /54 - 16.03.1924/;
    - Результати розкопів могил в ур.Тарнів Ар біля с.Мачух залітку 1923р. / 58 - 13.04.1924/;
    - Подорож на екскурсію по р.Коломаці. Нові придбання археологічного відділу /61 - 06.06.1924/. У дужках перша цифра показує порядковий номер засідання, після тире - дата виконання доповіді.
  - За опублікованими протоколами засідань Товариства у першому випуску "Збірок" /ЗНТГ. - Полтава, 1919. - Вип. I. - С. XI-XVI/ зазначені наступні доповіді:
    - Архітектурне обличчя м.Полтави /3 - 15.12.1918/;
    - Статії неолітичної доби по берегах Ворскли на Схирщині /5 - 23.01.1919/;
    - Національні речі з Художнього відділу Музею Полтавщини /9 - 01.06.1919/.
  12. Стоячи на Білій Горі сучасними дослідниками вивчається пізньонеслітичний. Див. [Непшина В.П., Залмані Л.Л., Кротова А.А.] Пам'ятники каменного века Лівобережної України. - К. Наук. думка, 1986. - С. 166-167. Сібіографія: Спичинко А.Б. Археологічне пам'ятники території г.Полтави та околиць: Каталог. - Полтава, 1988. - С. 8-9, 15-20.
  13. М.Я.Рудинський уточнює в другому варіанті "Автобіографії": "в 1922р. - велика маршрутна екскавція по Ворсклі та Дніпру, в

1923 та 1924 рр. - екскурсія по Коломаку і розкопки в раді пунктів Полтавського району" /С.З/.

14. До Києва М.Я.Рудинський виїхав під загрозою арешту в Полтаві, де його зникнули у "слабкому" керівництві музеєм, приписавши численні господарські та наукові огріхи. Дія.: Науковий архів Полтавського краєзнавчого музею. - Од. зб. М-З. - А.2-6зв. Репресивні дії щодо вченого були зумовлені необхідністю для керівництва заміни директора музею "служилим" членом БКП/б/.
15. До покажчика не ввійшли кілька статей в обласній та районній періодиці, підготовлених до друку М.Я.Рудинським за польових робіт. Сподіваємося, що з часом це упущення буде виправлене. При публікації "Автобіографії" збережено правопис рукопису.

Відомості про укладачів

Шокотило Іван Гаврилович - доктор історичних наук, головний науковий працівник Центральної наукової бібліотеки АН України ім. В.І.Вернадського, археолог, історик науки, бібліограф /м.Київ/.

Супруненко Олександр Борисович - заступник директора з наукової частини Полтавського краєзнавчого музею, археолог, історик науки /м.Полтава/.

Полтавським краєзнавчим музеєм видані наступні бібліографічні

показники:

"Труди Полтавської Ученої Архивної Комісії" /1905-1917/: Бібліографічний указатель. /Сост. Супруненко А.Б. - Полтава, 1991. - 52с. - Тир. 500 экз.

Видання Полтавського краєзнавчого музею за 100 років: Бібліографічний показник. /Укл. Пасьян Н.І., Супруненко О.В. - Полтава, 1991. - 64с.: Іл. - Тир. 250 прим.

Готується до друку:
Левинський О.І.: Бібліографічний показник. /Укл. Моклик В.О. - Полтава, 1993. - 90с. - Тир. 300 прим.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АЭ ПМ	-Археологічний збірник Полтавського краєзнавчого музею
АНП	-Археологические исследования на Полтавщине, Полтава
АН УРСР	-Академія Наук Української РСР
АН УРСР	-Археологічні пам'ятки Української РСР, Київ
ВУАК	-Всеукраїнський Археологічний Комітет
ВУКОТМКО	-Всеукраїнський Комітет охорони пам'яток мистецтва та сторовани
ЗП	-Зоря Полтавщини, Полтава
ЗВНТ	-Записки Українського наукового Товариства/охорони й дослідження пам'яток сторовани та мистецтва на Полтавщині, Полтава
ІА АН УРСР	-Інститут археології Академії Наук Української РСР
ІЗ ВУАК	-Короткі згадки Всеукраїнського Археологічного Комітету, Київ
КП	-Комсомолец Полтавщини, Полтава
КСПА АН УССР	-Краткие сообщения Института археологии АН УССР, Киев
КСПИИИ	-Краткие сообщения Института истории материальной культуры АН СССР, Москва
ММА	-Материалы и исследования по археологии СССР, Москва, Ленинград
ОКПАП	-Охрана и исследование памятников археологии Полтавщины, Полтава
ПУ	-Пам'ятки України, Київ
СА	-Советская археология, Москва
СР	-Социалистична культура, Київ
СМ	-Советский музей, Москва
ТД	-Тези доповідей
ТДП	-Тези доповідей та повідомлень
ТДС	-Тезисы докладов и сообщений
УАН	-Українська Академія Наук
УРЕ	-Українська Радянська Енциклопедія, Київ
УРЕС	-Український радянський енциклопедичний словник, Київ.

ОГЛАВ

Рудинський Михайло Якович /1887-1958/. Автобіографія.....	3
Наукові праці М.Я. Рудинського	7
Література про життя і діяльність М.Я. Рудинського	12
Допоміжні покажчики:	
географічний	18
іменний	19
Примітки	20
Відомості про укладачів	22
Список скорочень	23
Оглав	24

* * *

Бібліографічний покажчик

Серія: "Науковці Полтавського краєзнавчого музею". № 1.

МИХАЙЛО ЯКОВИЧ РУДИНСЬКИЙ /1887-1958/

археолог, музеєзнавець і пам'яткоохоронець

Укладачі СВИРІУНЕНКО О.В.,
НОВИКОПЛЯС І.Г.

Підписано до друку 23.02.93р. Формат 60x84/16. Папір офсетний.
Друк плоский. Ум. друк. арк. 1,1. Замовлення № 259. Наклад
150 прим. Ціна вільна. Полтавське обласне управління.

